

6 Şubat Maraş Depremi:

- ▶ Saat 04:45 te, merkez üssü Kahramanmaraş –Pazarcık;
- ▶ büyüklük 7.7
- ▶ 9 saat sonra 2. büyük deprem
- ▶ saat 13.24'te merkez üssü Maraş-Elbistan,
- ▶ 7,6 büyüklüğünde

10 il ve 11 milyonun üzerinde nüfus...

- ▶ Hatay,
- ▶ Kahramanmaraş,
- ▶ Adıyaman,
- ▶ Osmaniye
- ▶ Malatya,
- ▶ Diyarbakır
- ▶ Adana,
- ▶ Kilis,
- ▶ Gaziantep
- ▶ Şanlıurfa,
- ▶ Elazığ

Can ve mal kaybı:

- ▶ Yıkılmış ve ağır hasarlı bina: 230 bini aşıyor.
- ▶ Bağımsız bölüm adedi 645 bin .
- ▶ Ölü sayısı 50 bin?...

Afet yada ODD: Neden kaynaklanır?

► Doğa kaynaklı:

- Deprem, tsunami, aşırı yağışlar ve seller, heyelan, kuraklık, volkanik patlamalar ve bağlı zararlar...

► İnsan kaynaklı:

- Savaşlar, KBRN olayları, büyük kazalar, küresel ısınma...

Afet yada ODD: Nasıl bir şeydir?

- ▶ Olayların gücü ve sonuçları, toplumların kırılganlığıyla uyumsuzdur!
- ▶ Ortaya çıktığı yerde gündelik hayatı sekteye uğratar,
- ▶ Kurumlar ve kaynaklar yetersiz kalır,
- ▶ Yerel, bölgesel, ülke veya dünya çapında olabilir

Afet/ODD Seviyeleri:

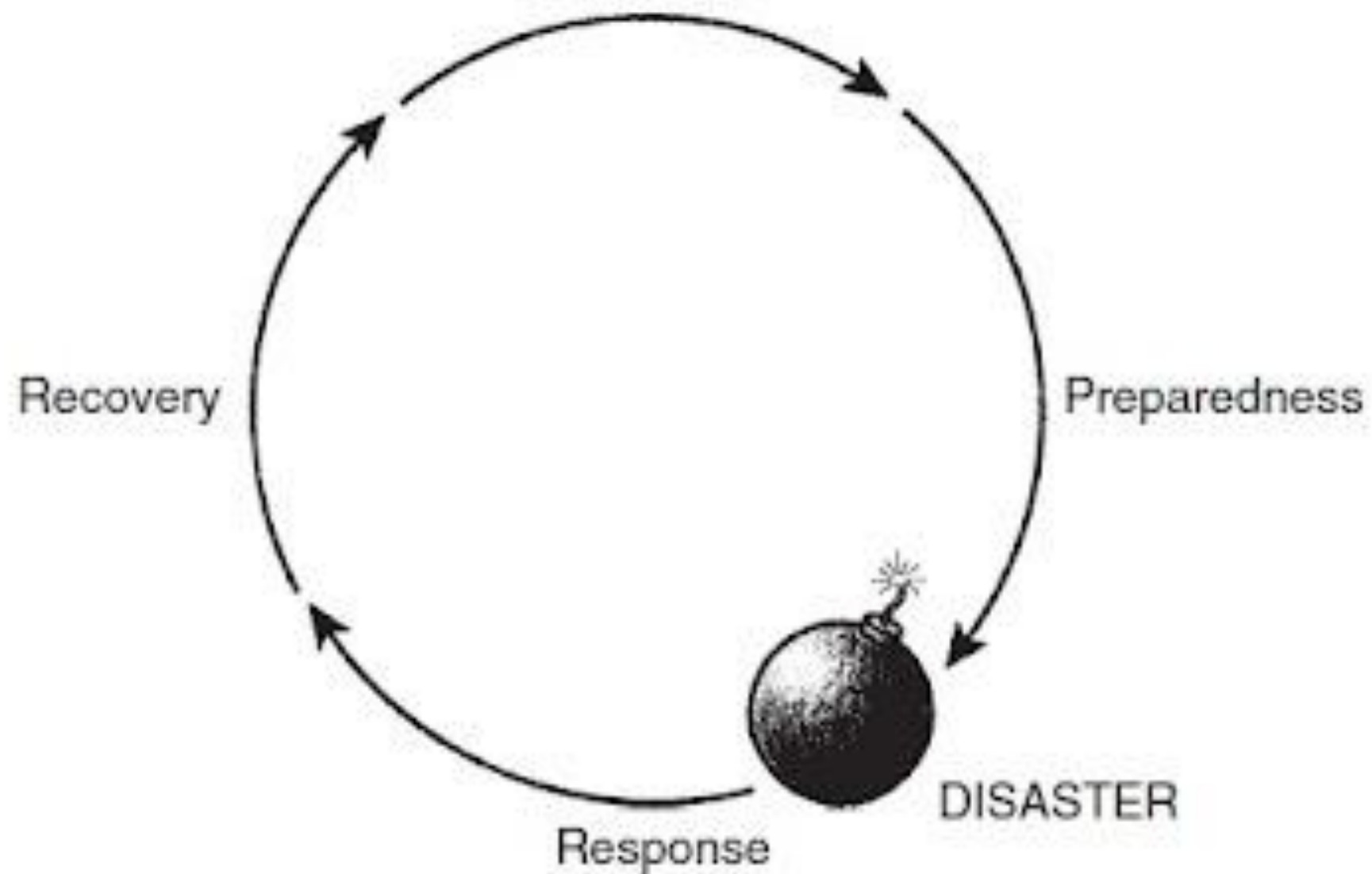
Kaynak: TAMP (TÜRKİYE AFET MÜDAHALE PLANI)

Tablo 3. Seviye Etki Derece Tablosu

SEVİYE	ETKİ	OLAY TÜRÜ VE ÖLÇEĞİNE GÖRE DESTEK DURUMU
S1	Yerel imkânlar yeterlidir.	İl AFAD Merkezi
S2	Destek illerin takviyesine ihtiyaç vardır.	İl AFAD Merkezi 1. Grup destek iller
S3	Ulusal desteğe ihtiyaç vardır.	1. ve 2. Grup destek iller + Ulusal kapasite
S4	Uluslararası desteğe ihtiyaç vardır.	1. ve 2. Grup destek iller + Ulusal kapasite + Uluslararası destek

THE DISASTER CYCLE

Mitigation/prevention

Afet döngüsü:

Afetlere karşı önceden ne yapılmalı?

- ▶ Risk değerlendirme,
- ▶ Risk azaltma,
- ▶ Korunma,
- ▶ Hazırlıklı olma...

Planlama ve Risk Azaltma

- ▶ ... fay hattının yerini değiştiremezsiniz,
- ▶ dere yatağını da değiştiremezsiniz (ayrı bir tartışma konusu...)
- ▶ **ortak nokta**, kamu otoritesinin her durumda, kamunun yararını gözeterek **denetim ve düzenleme yapmakla yükümlü** olmasıdır

Afetlerle karşılaşınca: Kriz yönetimi!

- ▶ Acil duyuru ve Tehlikeli bölgenin boşaltılması,
- ▶ Hayatların kurtarılması,
- ▶ Toplumsal hasarın değerlendirilmesi,
- ▶ Altyapının onarılması,
- ▶ Yeni yerleřimlerin saęlanması,
- ▶ Ekonomik hayatın normale dönmesi,
- ▶ Risk değerlendirme!

Kriz yönetimi:

- ▶ Afet olduktan sonraki bir süreçtir!
- ▶ Müdahale,
- ▶ İyileştirme,
- ▶ Yeniden yapılanma...

1999 depreminden ne öğrendik? (Olumlu)

- ▶ Halk elektrikli ısıtıcıları kullanırsa, yangın riski artıyor!
- ▶ Sonuç: çadırlara en soğuk zamanda elektrik verilmemesi!
- ▶ Tek merkezden yönetilen bir ulusal afet kurumunun gerekliliği: AFAD'ın kurulması.

AFAD: Afet ve Acil Durumlar Yönetimi Başkanlığı

- ▶ Kuruluşu: 17 Haziran 2009;
- ▶ ...yeni bir afet yönetim modeli uygulamaya konulmuş olup, getirilen bu model ile öncelik ‘‘**Kriz Yönetimi**’’nden ‘‘**Risk Yönetimi**’’ne verilmiştir.

AFAD:

- ▶ Planlama ve Risk Azaltma Dairesi Başkanlığı
 - ▶ (AFET)
- ▶ Müdahale Dairesi Başkanlığı
- ▶ İyileştirme Dairesi Başkanlığı
- ▶ Sivil Savunma Dairesi Başkanlığı
- ▶ Deprem Dairesi Başkanlığı
- ▶ Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- ▶ ...

Ülkemizde Afet Önlemi için yapılanlar (AFAD) :

- ▶ **TAMP** (Türkiye Afet Müdahale Planı- 2022 ?)
- ▶ **TARAP** (Türkiye Afet Risklerini Azaltma Planı- 7 Temmuz 2022)
- ▶ **IRAP** (İl Afet Risklerini Azaltma Planı- 81 ilimiz için hazırlanmış. Çoğunluğu 2021 itibariyle)

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) Stratejik Planlarının Değerlendirilmesi

[Evaluation of Disaster and Emergency Management Presidency (AFAD)
Strategic Plans] Eyyüp Yıldız, MSc, PhD ; Murat Can Duruel, MSc

- ▶ Makale özeti: Acil Yardım ve Afet Bilimi, Mart 2022, V:2, sayı:1
- ▶ Giriş: Stratejik planlar, politikalar ile eylemler arasında köprü görevi görmektedir. Özellikle afet yönetiminde kurulan bu köprü kritik öneme sahiptir. Afet yönetimi alanında hazırlanan stratejik planlar, bütünlüklü afet yönetimi sisteminin etkinliğinde belirleyicidir....
- ▶ Uygulama?

Müdahale neden geç ve eksik oldu?

- ▶ hava koşulları kötüydü,
- ▶ Kara yolu ve Havaalanlarında yıkım vardı,
- ▶ AYDES çalışmadı?
- ▶ Böyle bir afeti kimse beklemiyordu??

Müdahale yeterli oldu mu?

- ▶ Yaklaşık %20 enkaza müdahale edilmiş (sahadan gelen bilgi)
- ▶ En iyi koşullarda: %40 ?
- ▶ İdeal şartlarda: %20 ile %40 ?
- ▶ Fark: yaklaşık iki katı insan hayatı!

Kurumlar ve kişiler yönünden:

- ▶ Elden gelenin ne kadarı sahaya yansıdı ?
- ▶ Kurumsal (?) yapılar efektif oldu mu?
- ▶ Yurttaşlar olarak gerekeni yapabildik mi?
- ▶ Neden?
- ▶ Nasıl?